

Rapport fra arkeologisk registrering

Områderegulering av Hitra vindpark,
Hitra kommune

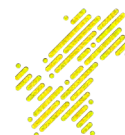

H

Helene Blyverket, 21.11.2025

Postadresse: Fylkets hus, Postboks 2560, 7735 Steinkjer

Telefon: 74 17 40 00 | **Epost:** postmottak@trondelagfylke.no | **Org.nr:** 817 920 632

Saksnr.	202510466
Tiltak	Områderegulering Hitra Vindpark
Kommune, gnr./bnr.	Hitra 32/1, 32/12 m.fl.
Tiltakshaver	Statkraft Energi AS
Registreringsmetode	Prøvestikking og overflateregistrering
Tidsrom for registrering	12.-23. mai 2025
Deltakere i felt	Arkeologer Helene Blyverket og Reidar Øiangen
Prosjektleder TRFK	Anne Haug
Timer i felt inkl. reise	150
Timer for- og etterarbeid	75
Askeladden-id	330162, 113693, 330164, 330174, 330175, 331039, 330190, 330191, 330192, 330193, 330194, 330195

INNHOOLD

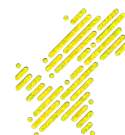
1 Sammen drag	6
2 Bakgrunn for undersøkelsen	6
3 Metode og dokumentasjon	7
3.1 Registreringsmetoder	7
3.2 Dokumentasjon	8
4 Området.....	8
4.1 Topografi og landskap	8
4.2 Tidligere funn i området.....	10
5 Om undersøkelsen og funn	12
5.1 Gjennomføringen av undersøkelsen.....	12
5.2 Funn og resultat	13
5.2.1 Funnsted ID: 330162 (uten vern)	16
5.2.2 Lokalitet ID: 113693	19

5.2.3 Funnsted ID: 330164 (uten vern)	22
5.2.4 Bogastelle ID: 330174 (Automatisk fredet)	26
5.2.5 Bogastelle ID: 330175 (Automatisk fredet)	27
5.2.6 Bogastelle ID: 331039(Automatisk fredet)	28
5.2.7 Varde ID: 330190 (uten vern)	29
5.2.8 Varde ID: 330191 (uten vern)	30
5.2.9 Varde ID: 330192 (uten vern)	31
5.2.10 Varde ID: 330193 (uten vern).....	32
5.2.11 Varde ID: 330194 (uten vern).....	33
5.2.12 Varde ID: 330195 (uten vern).....	34
5.3 Tolkning.....	34
6 Konklusjon	35
7 Litteratur	36
8 Vedlegg.....	36

FIGURLISTE

Forsidebilde: Utsikt fra Hitra vindpark. Foto: Reidar Øiangen/Trøndelag fylkeskommune

Figur 1: Reidar Øiangen sjekker tykkelsen på myra med jordboret. Foto: Helene Blyverket/TRFK	5
Figur 2: Kart over planområdet på Eldsfjellet, med adkomstvei.....	8
Figur 3: Strandlinjekurve for Straum, Hitra kommune. Isobase: 67,9. Utarbeidet etter skjema produsert av David N. Simpson, 2016 (jfr. Svendsen & Mangerud, 1987; Bondevik, Svendsen & Mangerud, 1998).....	9
Figur 4: Oversiktskart over Eldsfjellet og Straum med havnivå på 30 og 40 meter over dagens havnivå. Slik kan landskapet ha sett ut for 10 000-10 5000 år siden. Sett mot vest. Kartframstilling: Helene Blyverket/TRFK.....	10
Figur 5: Oversiktsbilde over nordre del av veitraseen. Foto: Helene Blyverket/TRFK	12
Figur 6:Utsnitt av prøvestikk innenfor planområdet, PS 1-61. Kartframstilling: Helene Blyverket/TRFK	13
Figur 7: Utsnitt av prøvestikk innenfor planområdet, PS 62-128. Kartframstilling: Helene Blyverket/TRFK	14
Figur 8: Kart over prøvestikk langs adkomstvei. Se utsnitt for mer detaljert visning av prøvestikk i terrenget	15
Figur 9: Lokalitet ID: 330162	16
Figur 10: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 1, AID: 330162. Foto: Helene Blyverket/TRFK ...	17
Figur 11: Bilde av PS1. Foto: Reidar Øiangen/TRFK	18
Figur 12: Lokalitet ID: 113693.....	19
Figur 13: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 53, AID: 113693 Foto: Helene Blyverket/TRFK...	20
Figur 14: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 54, AID: 113693 Foto: Helene Blyverket/TRFK...	20

Figur 15: Bilde av PS53. Det ble dessverre ikke tatt bilde av PS54. Foto: Reidar Øiangen/TRFK.....	21
Figur 16: Lokalitet ID:330164.....	22
Figur 17:Gjenstandsfunn fra prøvestikk 63. AID: 330164. Foto: Helene Blyverket/TRFK...	23
Figur 18: Bilde av PS63. Foto: Reidar Øiangen/TRFK	24
Figur 19: Oversikt over bogasteller og varder på Eldsfjellet. Kartet viser også to prøvestikk som ble gravd i nærheten av Lauvdalsvarden.	25
Figur 20: Bogastelle, ID 330174, med utsikt over store områder i retning mot øst. Foto: Helene Blyverket/TRFK	26
Figur 21: Bogastelle ID: 330175 med utsikt mot vest. Foto: Helene Blyverket/TRFK.....	27
Figur 22: Bogastelle ID: 331039 med utsikt mot øst. Foto: Helene Blyverket/TRFK	28
Figur 23: Reidar Øiangen ved varde 1, ID: 330190. Foto: Helene Blyverket/TRFK	29
Figur 24: Varde 2, ID: 330191. Foto: Helene Blyverket/TRFK	30
Figur 25: Varde 3, ID: 330192. Foto: Helene Blyverket/TRFK	31
Figur 26: Reidar Øiangen dokumenterer Lauvdalsvarden, varde 4. ID: 330193. Varden er skiltet turmål med postkasse. Foto: Helene Blyverket/TRFK.....	32
Figur 27: Varde 5, ID: 330194. Foto: Helene Blyverket/TRFK	33
Figur 28: Varde 6, ID: 330195. Foto: Helene Blyverket/TRFK	34

TABELLISTE

Tabell 1: Periodeinndeling	7
Tabell 2: Oversikt over tidligere registrerte lokaliteter i planområdet	11

Figur 1: Reidar Øiangen sjekker tykkelsen på myra med jorboret. Foto: Helene Blyverket/TRFK

1 SAMMENDRAG

I forbindelse med områderegulering av Hitra vindpark, varslet Trøndelag fylkeskommune behov for arkeologiske registreringer av området i henhold til kulturminnelovens § 9. Registreringen ble gjennomført av Helene Blyverket og Reidar Øiangen fra Trøndelag fylkeskommune i perioden 12.-23. mai 2025.

Det ble gravd 130 prøvestikk – hvorav fire var funnføreende. Området ble også overflateregistrert, og det ble påvist ni kulturminner synlig på overflaten. Det ble totalt påvist 12 kulturminnelokaliteter:

- ID: 330162 Funnsted steinalder (uten vern)
- ID: 113693 Steinalderlokalitet (Automatisk fredet, utvidet eksisterende lokalitet)
- ID: 330164 Funnsted (uten vern)
- ID: 330174 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 330175 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 331039 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 330190 Varde (uten vern)
- ID: 330191 Varde (uten vern)
- ID: 330192 Varde (uten vern)
- ID: 330193 Varde (uten vern)
- ID: 330194 Varde (uten vern)
- ID: 330195 Varde (uten vern)

2 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Alle kulturminner eller spor etter menneskelig virksomhet fra før reformasjonen, det vil si før år 1537, er automatisk fredete etter § 4 i kulturminneloven (kml), og i henhold til gjeldende forskrifter til kulturminneloven er fylkeskommunen delegert ansvaret for å ivareta de samlede verneinteresser knyttet til kulturminner i plan- og utbyggingssaker. Fylkeskommunen kan derfor kreve arkeologiske registreringer før en eventuell godkjenning av planen/tiltaket, jf. kml.

Tiltakshaver har etter kulturminnelovens § 9 plikt til å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner. Det vil som regel innebære en befaring eller registrering av det aktuelle planområdet av arkeolog fra fylkeskommunen. Tiltakshaver for denne registreringen var Statkraft Energi AS.

Hensikten med undersøkelsen var å få klarhet i om det kunne påvises automatisk fredete kulturminner som kunne komme i konflikt med tiltaket.

3 METODE OG DOKUMENTASJON

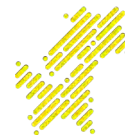
3.1 Registreringsmetoder

Det berørte området ble undersøkt ved prøvestikking, der det graves hull på ca. 40x40 cm ned til berg eller uberørt undergrunn. Med denne metoden vil kulturminner være synlige som lag med avvikende farge og konsistens i sidene (profilen) på hullet. Man kan også gjøre funn av gjenstander, f.eks. flintbiter eller keramikk. Jordmassene sålde der hvor det er anledning til dette, ellers gjennomgås de manuelt.

Det berørte området ble undersøkt ved visuell overflaterregistrering. Det vil si at arkeologer går over det aktuelle området til fots og ser etter og kartfester automatisk fredete kulturminner som er synlige på overflaten, f.eks. gravhauger, rydningsrøyser, bautasteiner og fangstgroper. I forkant av visuell overflaterregistrering ble det brukt LiDAR-data fra kartverket for å se over området etter synlige strukturer. LiDAR-data kan gi et detaljert overblikk over strukturer som er synlig på overflaten, men som ofte er gjemt under vegetasjon. Observasjoner fra LiDAR-kart blir markert i våre kart og sjekket i felt.

PERIODEINNDELING		ALDER f.Kr./e.Kr.
Mesolittisk tid Eldre steinalder	Tidligmesolittisk tid (TM)	9500 – 8000
	Mellommeolittisk tid (MM)	8000 – 6500
	Senmesolittisk tid (SM)	6500 – 4000
Neolittisk tid Yngre steinalder	Tidligneolitisk tid (TN)	4000 – 3300
	Mellomneolitisk tid (MN)	3300 – 2300
	Senneolitisk tid (SN)	2300 – 1800
Bronsealder	Eldre bronsealder	1800 – 1200
	Yngre bronsealder	1200 – 500
Eldre jernalder	Førromersk jernalder	500 – 0
	Romertid	0 – 400
	Folkevandringstid	400 – 550
Yngre jernalder	Merovingertid	550 – 800
	Vikingtid	800 – 1050
Historisk tid	Middelalder	1050 – 1536
	Nyere tid	1536 – i dag

Tabell 1: Periodeinndeling

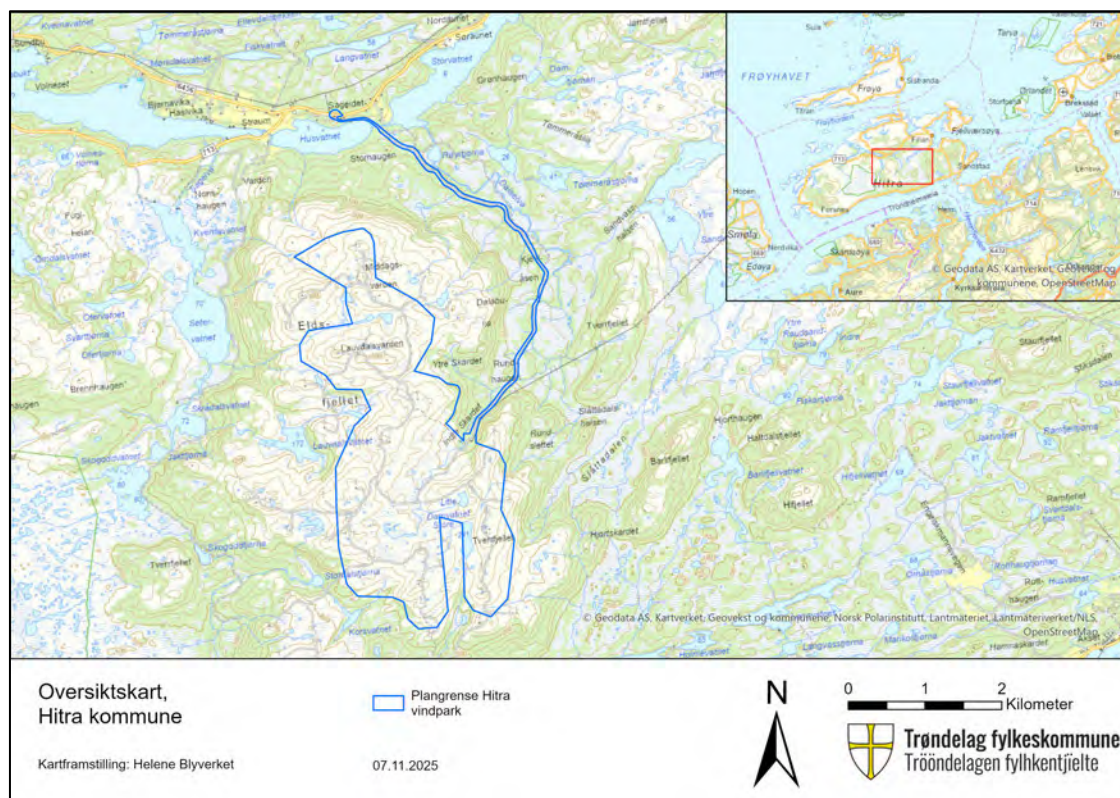

3.2 Dokumentasjon

Alle prøvestikk og strukturer ble dokumentert med tekst og foto, og ble målt inn med Altus NR3 GNSS med CPOS signalkorreksjon. Foto ble tatt med Samsung Galaxy Note20 mobil og DJI Mini 4 drone, og redigert i Adobe Illustrator. Kartene ble utarbeidet i ArcGIS Pro versjon 3.6.

Det ble ikke tatt inn prøver for 14C-datering.

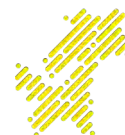
4 OMRÅDET

Figur 2: Kart over planområdet på Eldsfjellet, med adkomstvei.

4.1 Topografi og landskap

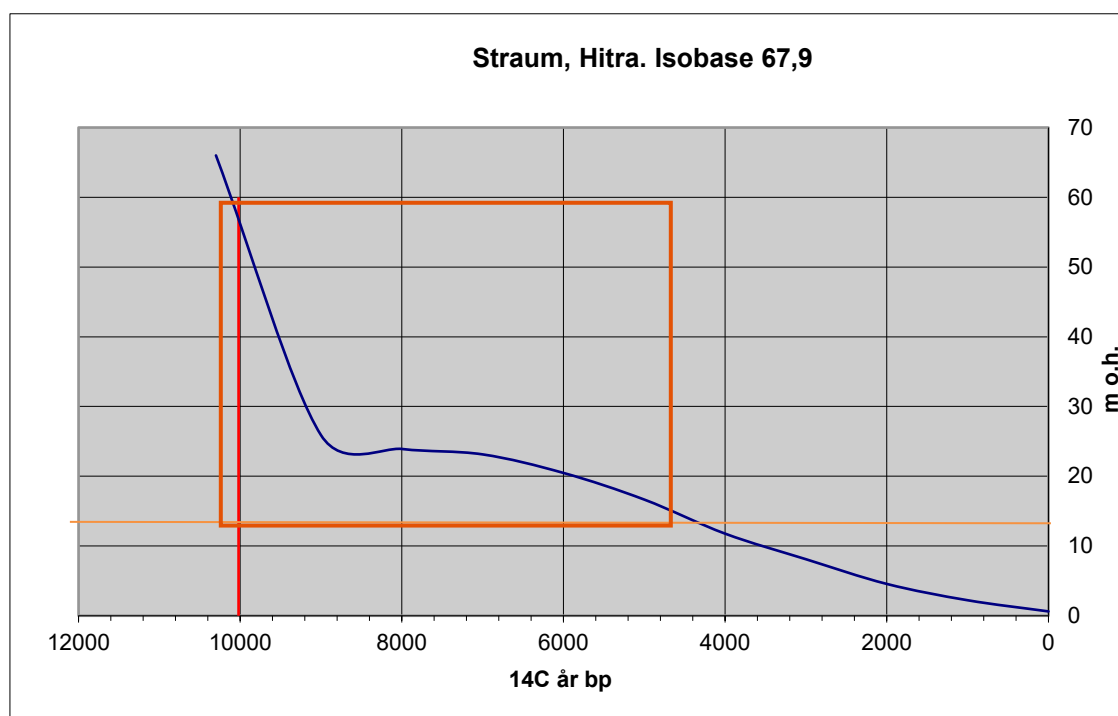
Planområdet ligger i området mellom Straum og Eldsfjellet, og går langs tilkomstveien til Hitra vindpark, og opp på fjellplataet. I området langs veien er området beveget av lyng og barskog. Det ligger store myrområder langs veien, og på nordøstsiden av veien renner elven Dalaelva. Planområdet strekker seg videre opp på Eldsfjellet, og inn i eksisterende vindpark. Terrenget på Eldsfjellet er kupert, med smale dalsøkk og små vann mellom knausene. Det høyeste punktet er Lauvdalsvarden på 313 moh. Eldsfjellet kan beskrives som snau fjell, med lav lyngvegetasjon. Fjellskapet er svært preget av vindparken, med

høye vindturbiner, store terrenginngrep ved mastefestene og mange kilometer med tilkomstveier.

I eldre steinalder lå strandlinjene på cirka 55-60 meter over dagens nivå, på denne delen av Hitra. Som følge av landhevning etter istiden, har strandlinjene har gradvis flyttet seg lavere ned i terrenget, til dagens havnivå. Det vil si at områder som ligger på opp mot 60 meter over havet i dag, kan ha vært svært attraktive oppholdsplasser i den eldste fasen av steinalderen. Etter hvert som strandlinjene flyttet seg lenger ned, ble nye områder tatt i bruk. Menneskene i steinalderen hadde boplassene sine i tilknytning til sjøen, på fine flater, der det var mulig å komme i land med små båter.

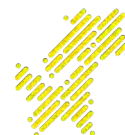
Ettersom planområdet følger adkomstveien til Eldsfjellet fra Straum, hadde vi mulighet for å finne kulturminner fra hele eldre steinalder, og eldste fase av yngre steinalder (rød firkant i strandlinjediagram, figur 3), på høyder mellom cirka 15-65 moh. Fjellplataet som ligger på 200-300 moh., vurderte vi som lavt potensiale for steinalderlokaliteter.

Figur 3: Strandlinjekurve for Straum, Hitra kommune. Isobase: 67,9. Utarbeidet etter skjema produsert av David N. Simpson, 2016 (jfr. Svendsen & Mangerud, 1987; Bondevik, Svendsen & Mangerud, 1998).

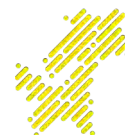

Området er tidligere registrert i forbindelse med etablering av vindmølleparken på Eldsfjellet. Da ble veitraseen registrert, mens fjellplatået ble kun kartlagt ved innhenting av muntlige beskrivelser av nyere tids kulturminner.

Lokalitet ID:	Lokalitet nr./navn	Registrert år	Funn
113690-1	Lokalitet 1	1999	1 medioavslag flint og 1 medio kvartsavslag
113685-1	ProArk 3	1999	Tre positive ps med flintavslag
113691-1	Lokalitet 2	1999	Løsfunn av flintavslag på sti
113686-1	Lokalitet 3	1999	2 medio flintavslag, tynt kullag
113693-1	Lokalitet 4 (ProArks prognoseomrd.)	1999	8 funn, flintavslag, ett mulig kvartsavslag
113689-1	Lokalitet 5 (ProArks prognoseomrd.)	1999	1 brent flint og 1 flintflekke
212820-1	Lokalitet 9	2004	38 flintavslag, mulig kjerne og mulig skrapet
113692-1	Lokalitet 6 (ProArks prognoseomrd.)	1999	1 medio flintavslag (i rotvelt)
113688-1	Lokalitet 7 (ProArk tatt 2 ps)	1999	2 medio flintavslag
212840-1	Lokalitet 10b	2004	2 flintavslag, 1 vannrullet flint mulig natur
212839-1	Lokalitet 10a	2004	2 avslag av grå matt flint, mulig kjernefrag.
113687-1	Lokalitet 8 (ProArks prognoseomrd.)	1999	1 mikroavslag, 9 medioavslag, 2 flekkelignende avslag

Tabell 2: Oversikt over tidligere registrerte lokaliteter i planområdet

5 OM UNDERSØKELSEN OG FUNN

5.1 Gjennomføringen av undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført med prøvestikking og overflateregistrering. Vi forflyttet oss suksessivt oppover langs veien, og prøvestakk i områdene rundt – og mellom de allerede registrerte lokalitetene. Områder med tykk myr var utfordrende å grave i, og disse måtte derfor nedprioriteres. Der det var tilgang på vann ble massene vannsåldet, ellers ble massene kun gått gjennom visuelt.

Oppe på fjellplatået sjekket vi ut de strukturene som var kjent fra muntlige beretninger, og målte de inn med GPS. I tillegg sjekket vi ut områdene for nye mastefester etter ukjente strukturer. Det ble gravd to prøvestikk like ved Lauvdalsvarden, for å se om det var mulig å finne spor etter eventuelle tufter, i tilknytning til jakt eller vardebrenning.

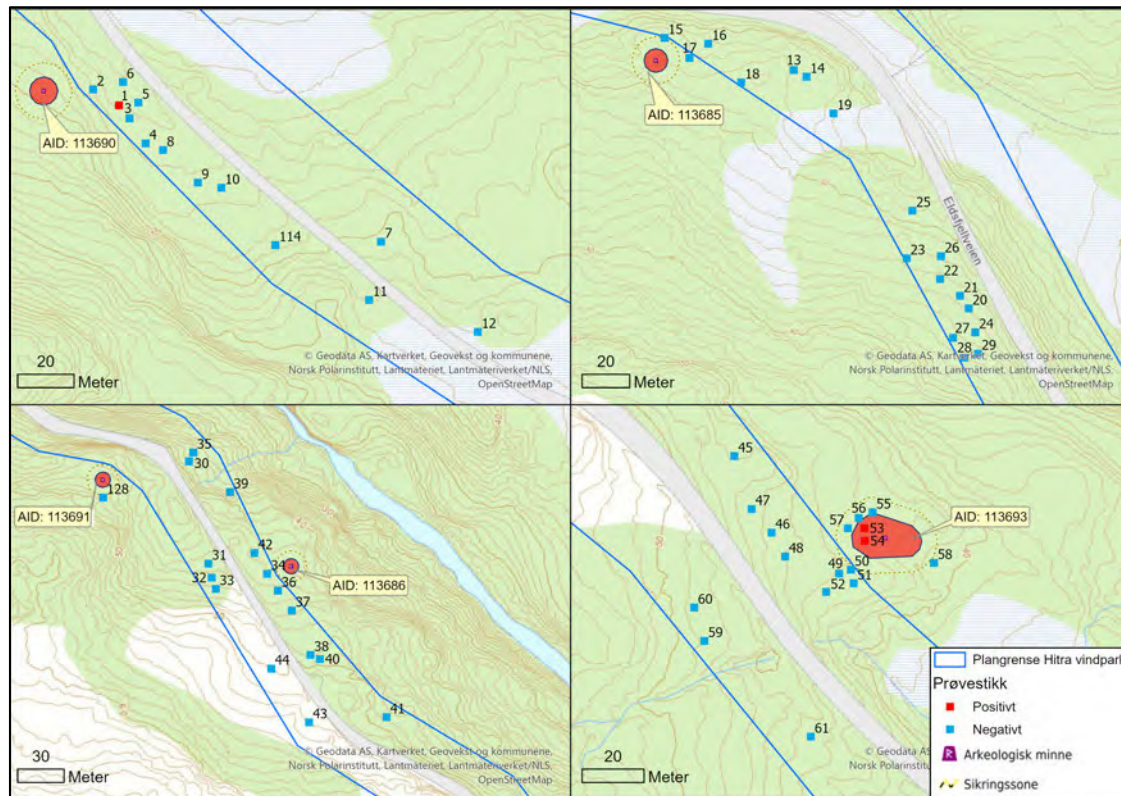
Registreringen ble gjennomført uten problemer, i stort sett fint vær.

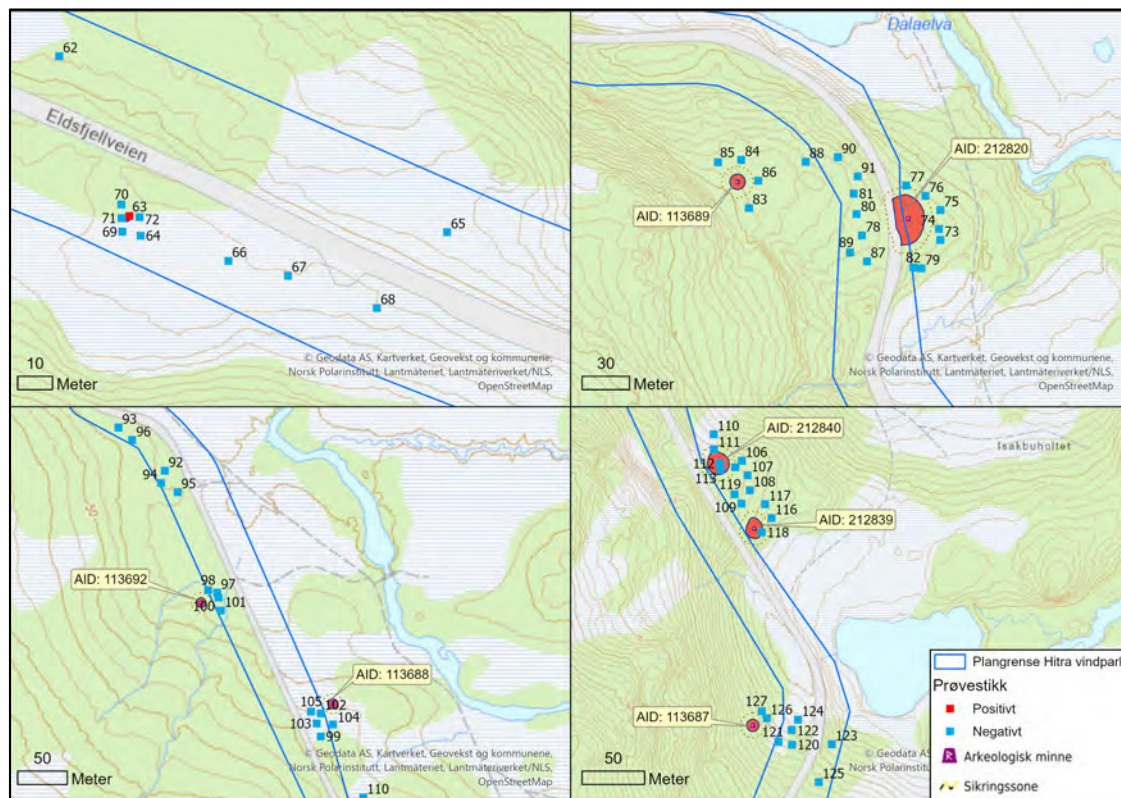
Figur 5: Oversiktsbilde over nordre del av veitraseen. Foto: Helene Blyverket/TRFK

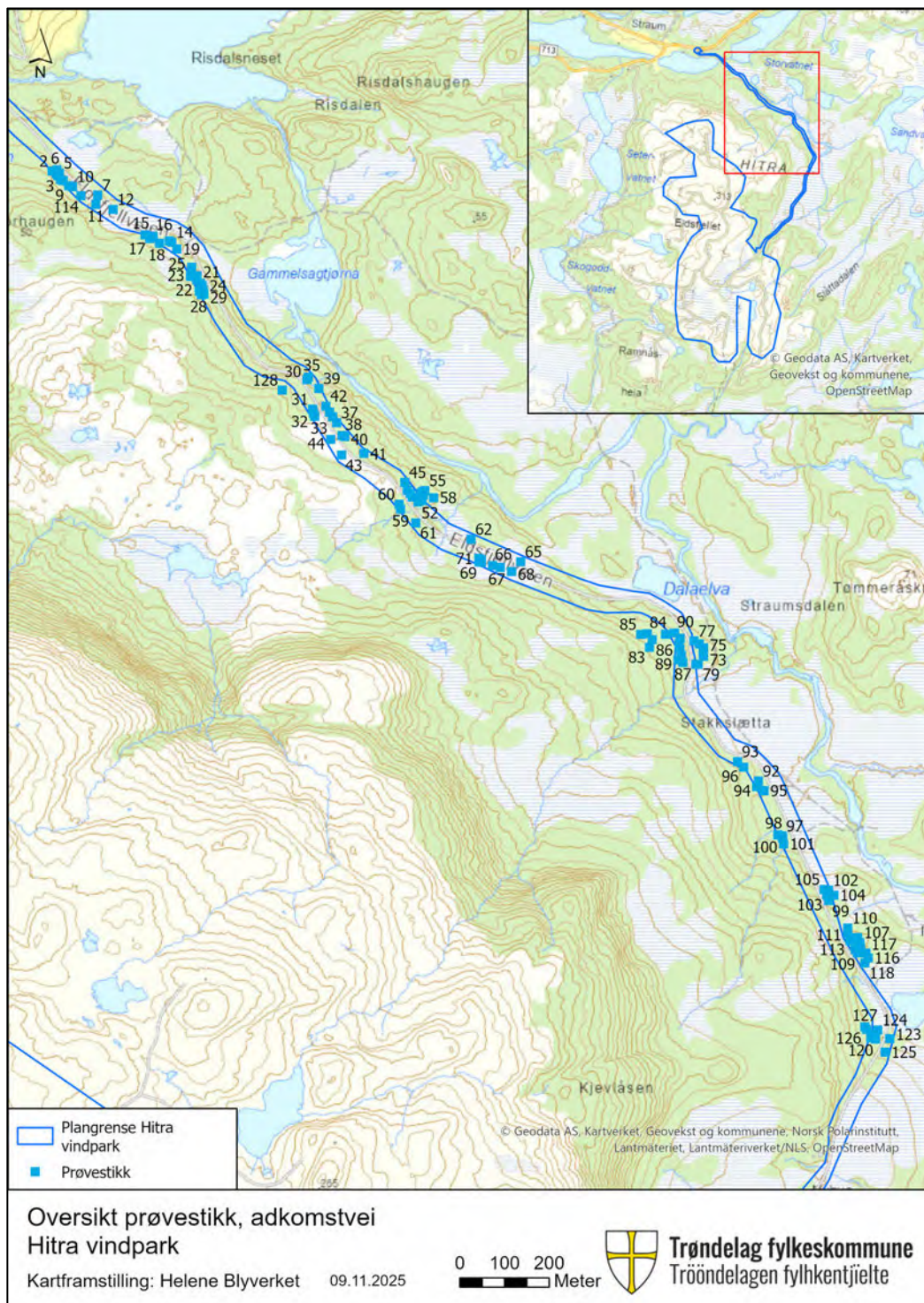

5.2 Funn og resultat

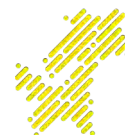

Figur 6: Utsnitt av prøvestikk innenfor planområdet, PS 1-61. Kartframstilling: Helene Blyverket/TRFK

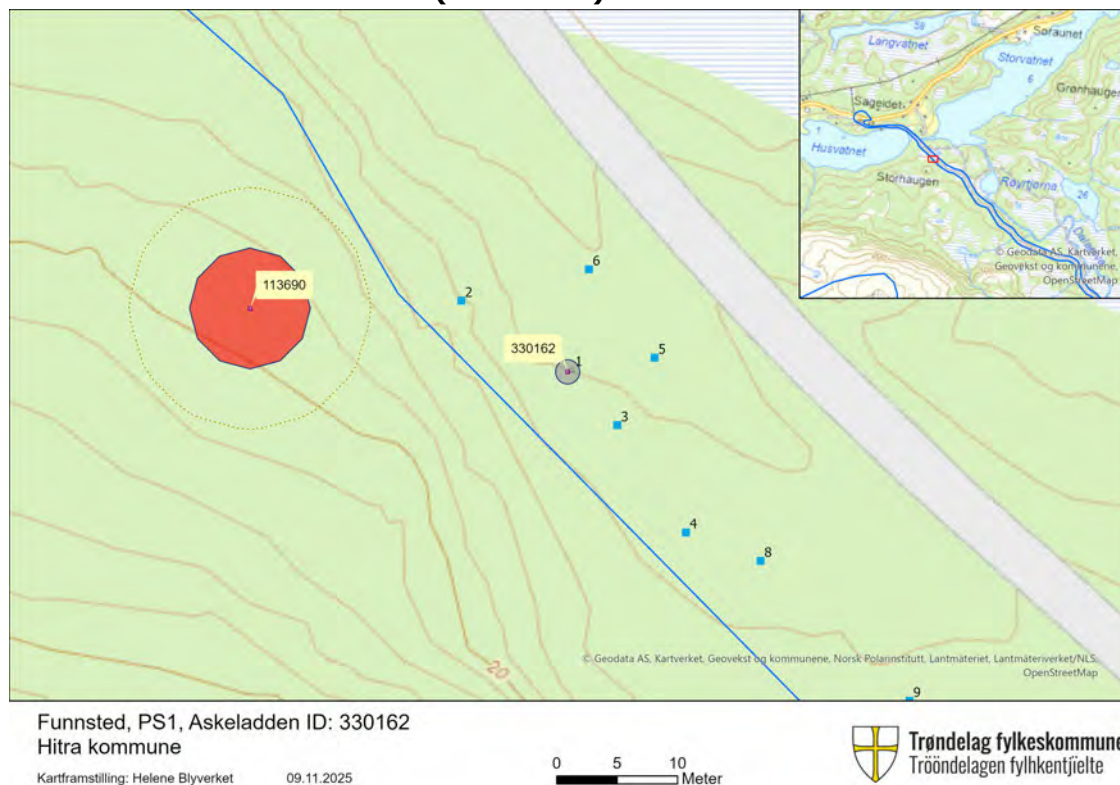

Figur 8: Kart over prøvestikk langs adkomstvei. Se utsnitt for mer detaljert visning av prøvestikk i terrenget

5.2.1 Funnsted ID: 330162 (uten vern)

Figur 9: Lokalitet ID: 330162

Positivt prøvestikk nr. 1

Prøvestikk ble satt på sørvestsiden av veien, på en liten flate, cirka 15 moh. Funnet ble gjort cirka 20 meter øst for lokalitet AID: 113690. Ut fra strandlinjediagram vil høyden indikere en datering til yngre steinalder (TN/MNA). Flintgjenstandene hadde ingen diagnostiske trekk som kunne bekrefte datering.

Profilbeskrivelse: 20 cm myr, 20 cm grå grov funnførende grus

Soldestatus: Ikke soldet

Mål: 40x40

Dybde: 40 cm

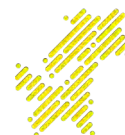
Funn: 2 stk. flintfragment, 1 medio (med cortex og patina) og 1 mikro

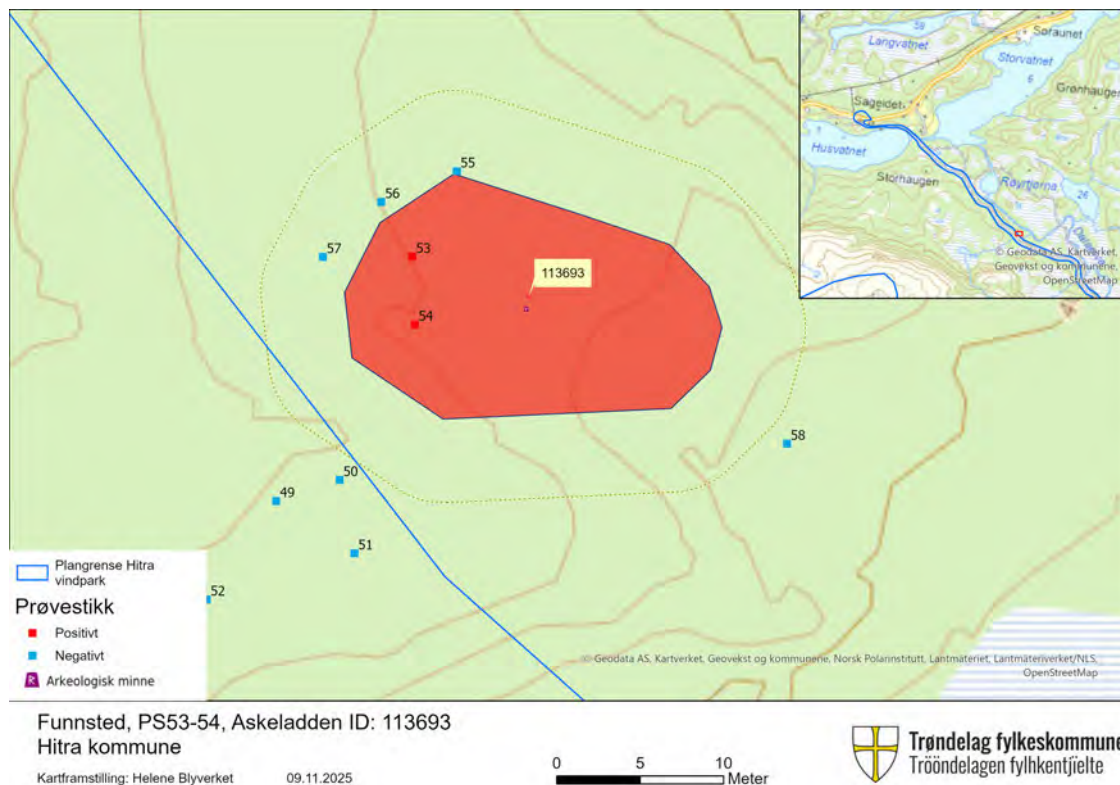
Figur 10: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 1, AID: 330162. Foto: Helene Blyverket/TRFK

Figur 11: Bilde av PS1. Foto: Reidar Øiangen/TRFK

5.2.2 Lokalitet ID: 113693

Figur 12: Lokalitet ID: 113693

Positive prøvestikk nr. 53 og 54

Prøvestikkene ble gravd rett vest for eksisterende lokalitet 113693. Funnene ble innlemmet i lokaliteten. Strandlinjekurven viser at området har ligget i strandsonen for cirka 10500 år siden, i eldre steinalder (TM). Da lå lokaliteten på en liten flate, med godt utsyn mot nordøst. Gjenstandsmaterialet fra våre prøvestikk ga ingen indikasjon på typologisk datering.

Nr. 53

Profilbeskrivelse: 20 cm myr, 20 cm brun sand med noe grus og steinet, en del større vannrullet stein

Soldestatus: Vannsoldet

Mål: 40x40

Dybde: 40 cm

Funn: 1 medio flintavslag

Merknad: flint i topp 10 cm av sandlag

Nr. 54

Profilbeskrivelse: 40 cm myr, 10 cm kompakt gråbrun sandholdig silt, funnførende

Soldestatus: Vannsoldet

Mål: 40x40

Dybde: 40 cm

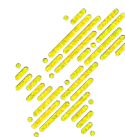
Funn: 2 stk. flint, 1 mikroavslag, og 1 mikrofragment

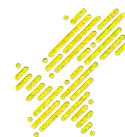
Figur 13: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 53, AID: 113693 Foto: Helene Blyverket/TRFK

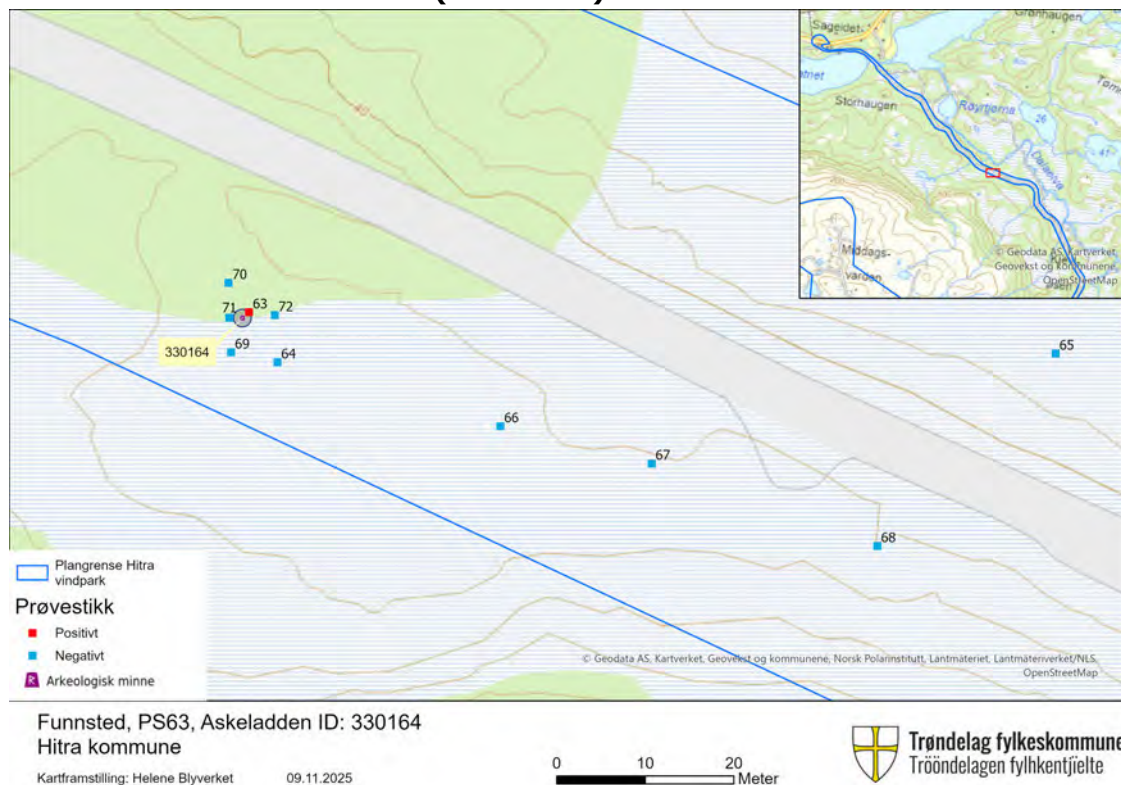
Figur 14: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 54, AID: 113693 Foto: Helene Blyverket/TRFK

Figur 15: Bilde av PS53. Det ble dessverre ikke tatt bilde av PS54. Foto: Reidar Øianger/TRFK

5.2.3 Funnsted ID: 330164 (uten vern)

Figur 16: Lokaltet ID:330164

Positivt prøvestikk nr. 63

Prøvestikket ble gravd i kanten av en liten myrflate, inntil en liten forhøyning i landskapet. Funnstedet avgrenset med negative prøvestikk rundt. Funnstedet ligger på omtrent samme høyde som lok. 113693, så vi kan også her anslå en strandlinjedatering til eldre steinalder, tidligmesolittisk tid.

Profilbeskrivelse: 50 cm myr, 10 cm grå siltgrus

Soldestatus: Vannsoldet

Mål: 40x40

Dybde: 60 cm

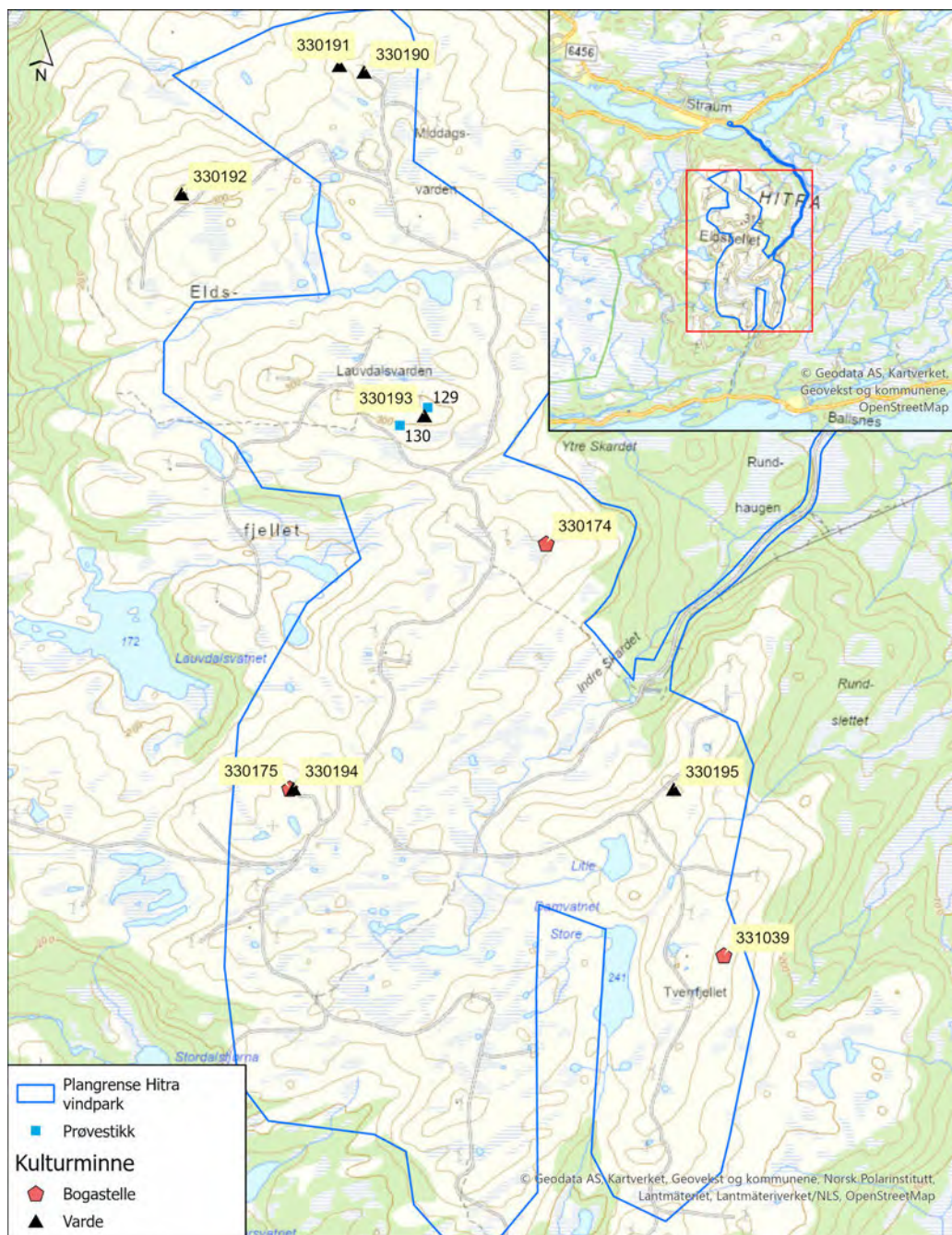
Funn: 1 medio flintavslag

Figur 17: Gjenstandsfunn fra prøvestikk 63. AID: 330164. Foto: Helene Blyverket/TRFK

Figur 18: Bilde av PS63. Foto: Reidar Øiangen/TRFK

Oversikt kulturminner, Eldsfjellet Hitra vindpark

Kartframstilling: Helene Blyverket 09.11.2025

0 200 400
Meter

Trøndelag fylkeskommune
Trøndelagen fylhkontjette

Figur 19: Oversikt over bogasteller og varder på Eldsfjellet. Kartet viser også to prøvestikk som ble gravd i nærheten av Lauvdalsvarden.

5.2.4 Bogastelle ID: 330174 (Automatisk fredet)

Hesteskoformet bogastelle, ligger på østsiden av Eldsfjellet. Murt opp av stein, trolig rast ut noe. Orientert mot øst, med veldig god utsikt.

Ytre mål: 180x150 cm., indre mål: 100x60 cm.

Figur 20: Bogastelle, ID 330174, med utsikt over store områder i retning mot øst. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.5 Bogastelle ID: 330175 (Automatisk fredet)

Liten oppmuring av stein, halvmåneformet. Satt opp med ly fra vest, trolig noe sammenrast. Ligger på sørvestsiden av Eldsfjellet.

Ytre mål: 160x100 cm, indre mål: 60 cm.

Figur 21: Bogastelle ID: 330175 med utsikt mot vest. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.6 Bogastelle ID: 331039(Automatisk fredet)

Mulig bogastelle. Stein lagt på berg, med utsyn mot myrområdet i øst. Berget fungerer som del av skjul. Ligger på sørøstsiden av Eldsfjellet/Tverrfjellet, på ca. 270 moh. 120 cm lang, 40 cm høy.

Figur 22: Bogastelle ID: 331039 med utsikt mot øst. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.7 Varde ID: 330190 (uten vern)

Varde 1: 120 cm høy. Ca. 140 cm diameter. Konisk form, ligger på en bergknaus på nordsiden av Eldsfjellet, ca. 290 moh., med utsyn mot V, N, Ø

Figur 23: Reidar Øiangen ved varde 1, ID: 330190. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.8 Varde ID: 330191 (uten vern)

Varde 2: Ca. 50 cm høy, 70-80 cm, oval form. Lav og unnselig. Ligger på nordsiden av Eldsfjellet, ca. 280 moh. Utsyn mot S, V og N

Figur 24: Varde 2, ID: 330191. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.9 Varde ID: 330192 (uten vern)

Varde 3: Ca. 210 cm høy, 1,5 m diameter. Stor og pent stablet varde. Ligger på nordvestsiden av Eldsfjellet (utenfor planområdet), cirka 300 moh. Orientert mot V og N

Figur 25: Varde 3, ID: 330192. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.10 Varde ID: 330193 (uten vern)

Lauvdalsvarden (varde 4): Navngitt varde, turmål med skiltet sti og postkasse. Varden ser ut som den har rast ut litt. Beliggende sentralt på Eldsfjellets høyeste punkt, 313 moh. Utsyn mot øst

Figur 26: Reidar Øiangen dokumenterer Lauvdalsvarden, varde 4. ID: 330193. Varden er skiltet turmål med postkasse. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.11 Varde ID: 330194 (uten vern)

Varde 5: Rektangulær grunnform, 80x130 cm. Pyramideform. Ligger på sørvestsiden av Eldsfjellet på ca. 300 moh., like ved mulig bogastelle (ID:330175). Godt utsyn mot vest og nord

Figur 27: Varde 5, ID: 330194. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.2.12 Varde ID: 330195 (uten vern)

Varde 6: 1 m diameter, 70 cm høy, utsyn mot øst og sør. Ligger på sørøstsiden av Eldsfjellet, ca. 280 moh.

Figur 28: Varde 6, ID: 330195. Foto: Helene Blyverket/TRFK

5.3 Tolkning

Steinalderlokalitetene i hele området er relativt funnfattige – sammenlignet med det man ofte ser på andre lokaliteter fra perioden. Det er vanskelig å vite årsaken til dette, men en forklaring kan være så enkel som at vi bare ikke har funnet selve boplassene.

Steinalderfunnene som er gjort av oss, og ved tidligere registreringer, er kanskje spor etter kortere opphold, mens de større, og mer funnrike boplassene ligger andre steder.

Det ble funnet tre bogasteller på Eldsfjellet. Alle tre var unnselige, og vanskelig å få øye på. Det er stor mulighet for at det ligger flere bogasteller innenfor planområdet som vi ikke fant. De hadde lav oppmuring, og lå på små bergutspring i terrenget. Fra bogastellene var det god utsikt mot store områder. Det er vanskelig å datere bogastellene, men vi tolker de som førreformatoriske, og automatisk fredet.

Totalt registrerte vi seks varder av ulik størrelse. Vardene lå på høydene, med god utsikt over store deler av Hitra, Frøya og inn på fastlandet. Som med bogastellene er det vanskelig å anslå alder på varder, da de kan være etablert helt inn i vår tid.

6 KONKLUSJON

Ved denne arkeologiske registreringen ble det påvist 12 kulturminnelokaliteter innenfor det berørte området. Det ble gravd 130 prøvestikk hvorav fire var funnførende. Det ble også gjennomført visuell overflaterregistrering på fjellplatået, der vi påviste bogasteller og varder. Det var fra tidligere registreringer kjent flere steinalderlokaliteter langs veien, og våre registreringer har supplert til kunnskapen om aktiviteten i området, innenfor et langt tidsspenn.

Liste over registrerte funn:

- ID: 330162 Funnsted steinalder (uten vern)
- ID: 113693 Steinalderlokalitet (Automatisk fredet, utvidet eksisterende lokalitet)
- ID: 330164 Funnsted (uten vern)
- ID: 330174 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 330175 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 331039 Bogastelle (Automatisk fredet)
- ID: 330190 Varde (uten vern)
- ID: 330191 Varde (uten vern)
- ID: 330192 Varde (uten vern)
- ID: 330193 Varde (uten vern)
- ID: 330194 Varde (uten vern)
- ID: 330195 Varde (uten vern)

Helene Blyverket, arkeolog
Trøndelag fylkeskommune

7 LITTERATUR

Bondevik, S., J. I. Svendsen & J. Mangerud 1998. Distinction between the Storegga tsunami and the Holocene marine Transgression in the coastal basin deposits of western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 13(6): 529-537.

Simpson, D. N. 2016: *SeaLevelCurvesSunm-STrond_v3.xls* [Excel-ark, tilgjengelig fra forfatter]

Svendsen, J. I & J. Mangerud 1987: Late Weichselian and Holocene sea-level history for a cross-section of Western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 2:113-132.

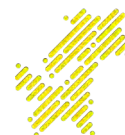
8 VEDLEGG

- Prøvestikklister

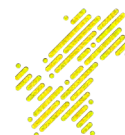

Prøvestikkliste

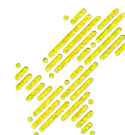
PS nr.	PS status	Solde status	Mål	Dybde	Profilbeskrivelse	Merk.	Funn
1	Pos		40x40	40	20 cm myr, 20 cm grå grov funnførende grus	Medio flintavslag, bit med mulig slipt stein av ukjent sort	1
2	Neg	Vann-soldet	40x40	55	15 cm torv, 20 cm grå silt, 20 cm brun sand		
3	Neg	Vann-soldet	40x40	50	20 cm myr, 15 cm grå grov grus med steiner, 15 cm sort grussand		
4	Neg	Vann-soldet	40x40	40	35 cm torv		
5	Neg	Vann-soldet	40x40	30	20 cm myr, 10 cm hard grus med steiner		
6	Neg	Vann-soldet	40x40	30	20 cm myr, 10 cm grå grov sand		
7	Neg	Vann-soldet	40x40	40	25 cm torv, 15 cm grå siltholdig sand		
8	Neg		40x40	60	50 cm myr, 10 cm grus		
9	Neg	Vann-soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grus		
10	Neg	Ikke soldet	40x40	Over 1m	over 1 m med myr	kom ikke til bunns	
11	Neg	Ikke soldet	30x30	35	30 cm torv, 3-4 cm grå silt. Går rett ned på porøs stein		

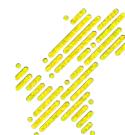
12	Neg	Ikke soldet	30x30	80	80 cm myr	Nådde ikke bunn
13	Neg	Ikke soldet	40x40	30	30 cm torv over berg	
14	Neg	Ikke soldet	40x40	40	20 cm torv, 20 cm grå silt	
15	Neg	Ikke soldet	40x40	12	Torv	Rett på berg
16	Neg	Vann- soldet	40x40	100	90 cm myrtorv	
17	Neg	Ikke soldet	40x40	50	30 cm myr, 20 cm grå ren silt	
18	Neg	Vann- soldet	40x40	40	20 cm myr, 20 cm fin grå silt	
19	Neg	Ikke soldet	40x40	20	10 cm torv, 10 cm grå siltholdig sand	
20	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm myr, 10 cm grus mellom bergsprekk	
21	Neg	Ikke soldet	40x40	30	30 cm myr over berg	
22	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm myr, 10 cm grus over aur	
23	Neg	Tørr- soldet	40x40	40	30 cm myr, 10 cm fuktig silt med noe grus	
24	Neg	Ikke soldet	50x40	45	30 cm torv, 15 m cm nevestore stein	
25	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm myr, 10 cm grå siltsandgrus	
26	Neg	Ikke soldet	40x40	30	30 cm myr over berg	

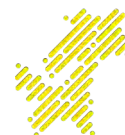
27	Neg	Ikke soldet	40x40	45	25-30 cm torv, >10 cm brun sandholdig silt	Helt umulig å tørrsolde. Ikke vann i nærheten
28	Neg		40x40	20	15 cm myr, 5 cm grå sandgrus	
29	Neg	Ikke soldet	40x40	50	35 cm torv, 15 cm grå silt	Fine masser, fin flate, null funn. Mulig lenger opp
30	Neg	Ikke soldet	25x25	30	Torv	Kom ikke lenger på grunn av stor stokk
31	Neg		40x40	40	30 cm myr, 10 cm grå siltsand	
32	Neg	Tørr- soldet	40x40	20	10 cm torv, 10 cm grå sandgrus	
33	Neg	Tørr- soldet	40x40	20	5 cm torv, 15 cm grå silt	
34	Neg	Ikke soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grå ren silt	
35	Neg	Vann- soldet	40x40	35	20 cm torv, 10 cm silt	
36	Neg	Vann- soldet	40x40	40	30 cm myr, 10 cm grus	
37	Neg	Ikke soldet	40x40	20	20 cm torv over berg	
38	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå sandgrus mellom steiner	
39	Neg	Vann- soldet	40x40	50	35 cm torv, 15 cm grå silt	Rothelvete

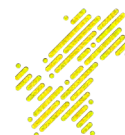
40	Neg	Tørr-soldet	40x40	20	15 cm torv, 5 cm grå grussand mellom steiner		
41	Neg	Ikke soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå ren silt		
42	Neg	Ikke soldet	40x40	55	40 cm torv, 15 cm grå fin silt		
43	Neg		40x40	70	60 cm myr, 10 cm grå silt		
44	Neg	Ikke soldet	40x40	60	60 cm myr over berg		
45	Neg	Ikke soldet	30x30	50	40 cm myr, 10 cm grå silt over berg		
46	Neg	Vann-soldet	40x40	50	40 cm torv, 10 cm grå/gråbrun sandholdig silt.		
47	Neg		40x40	40	35 cm torv, 5 cm grov grus		
48	Neg	Vann-soldet	40x40	40	30 cm myr, 10 cm siltgrus		
49	Neg	Ikke soldet	40x40	30	25 cm torv, 5 cm brun silt over berg		
50	Neg	Vann-soldet	40x40	40	30 cm myr, 10 cm siltgrus over berg		
51	Neg	Vann-soldet	40x40	45	5 cm torv, 25 cm grå silt		
52	Neg	Vann-soldet	40x40	40	30 cm myr, 10 cm siltgrus		
53	Pos	Vann-soldet	40x40	40	20 cm myr, 20 cm brun sand med noe grus og steinet, en del større vannrullet stein	1 medio flintavslag, flint i topp 10 cm av sandlag	1

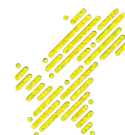
54	Pos	Vann-soldet	40x40	50	40 cm myrtorv, 10 cm kompakt gråbrun sandholdig silt.	1 mikroavslag. Litt usikker på hvor i ps funnet lå. 1. "bøttelag" av 1,5 bøtter	1
55	Neg	Vann-soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grå leirsilt med noe grus		
56	Neg	Ikke soldet	40x40	50	30 cm myr, 20 cm grå ren silt		
57	Neg	Vann-soldet	40x40	45	40 cm myrtorv, 10 cm gråbrun sandholdig silt		
58	Neg	Vann-soldet	40x40	50	30 cm myr, 20 cm grå siltleire		
59	Neg	Vann-soldet	60x20	20	10 cm torv, 10 cm grå siltgrus		
60	Neg	Ikke soldet	40x40	15	15 cm torv over berg		
61	Neg	Vann-soldet	40x40	45	20-35 cm myrtorv, 10-25 cm silt og store stein		
62	Neg	Ikke soldet	40x40	35	15 cm torv, røtter og store stein under. Litt grå silt. Ingenting å solde		
63	Pos	Vann-soldet	40x40	60	50 cm myr, 10 cm grå siltgrus		1
64	Neg	Vann-soldet	50x50	80	70 cm myr, 10 cm grå grus		
65	Neg	Vann-soldet	60x60	90	75 cm myrtorv, 15 cm grå silt. Lå selvfølgelig en stor		

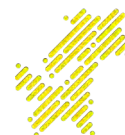
stein i bunn årets største ps					
66	Neg		40x40	60	50 cm myr, 10 cm grussilt
67	Neg		40x40	75	75 cm myr over silt
68	Neg	Vann-soldet	40x40	40	30 cm myr over grå siøtgrus
69	Neg	Vann-soldet	40x40	60	50 cm myr, 10 cm siltgrus
70	Neg	Vann-soldet	40x40	40	15 cm torv, 25 cm grå siltsand
71	Neg	Vann-soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grå sandgrus
72	Neg	Vann-soldet		30	20 cm torv, 10 cm grov grå sandgrus
73	Neg	Tørr-soldet	40x40	20	10 cm torv, 10 cm grå sandgrus
74	Neg	Tørr-soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå siltgsand med grusinnslag
75	Neg	Tørr-soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå sandgrus
76	Neg	Tørr-soldet	40x40	30	0 cm torv, 10 cm grå sandgrus
77	Neg	Tørr-soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå grussand
78	Neg	Tørr-soldet	40x40	50	30 cm myr, 20 cm myrblandet silt over berg
79	Neg	Tørr-soldet	40x40	25	10 cm torv, 15 cm grå kompakt

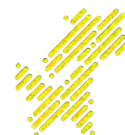
					sandholdig silt. Nevestore stein	
80	Neg	Tørr- soldet	40x40	40	30 cm myr, 10cm siltsand med grus	
81	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	15 cm torv, 15 cm brun sandgrus	
82	Neg	Vann- soldet	40x40	35	15 cm torv, resten grå grusholdig silt	Perfekt plass, fin undergrunn, ingenting
83	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm torv, 10cm brun sandgrus	
84	Neg	Tørr- soldet	40x40	40	20 cm torv, 20 cm brun finkornet sand over berg	
85	Neg	Tørrsold et	40x40	70	60 cm myr, 10 cm brun finkornet sand	
86	Neg	Vann- soldet	50x40	50	40 cm myrtorv, 10 cm gråbrun sandholdig silt	
87	Neg	Tørr- soldet	40x40	60	50 cm myr, 10 cm grå sandgrus	
88	Neg	Ikke soldet	40x40	25	15 cm torv, 10 cm sandholdig silt	
89	Neg	Ikke soldet	40x40	45	40 cm myr, 5 cm siltlinse over berg	
90	Neg	Ikke soldet	40x40		15cm torv, 15 cm siltholdig sand, stoor stein i midten	
91	Neg	Ikke soldet	40x40	20	10 cm torv, 10 cm sandholdig silt og store stein	

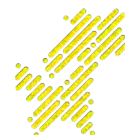
92	Neg	Vann- soldet	40x40	40	20 cm myr, 20 cm grå silt
93	Neg		40x40	55	45 cm myrtorv, 10 cm grå sandholdig silt
94	Neg	Vann- soldet	40x40	50	30 cm myr, 10 cm grå silt, 10 cm grå sandgrus
95	Neg	Vann- soldet	40x40	40	30 cm torv, 10 cm podsoll over brun kompakt silt
96	Neg	Vann- soldet	40x40	45	35 cm torv, 10 cm grå siltholdig sand
97	Neg	Vann- soldet	40x40	70	60 cm myr, 10 cm grov grus
98	Neg	Vann- soldet	40x40	90	80 cm myr, 10 cm grov grussand
99	Neg	Ikke soldet	40x40	35	20 cm torv, 10 cm grå siltholdig sand, 5 cm rødbrun sa
10 0	Neg	Vann- soldet	40x40	50	40 cm torv, 10 cm grov grussand
10 1	Neg	Vann- soldet	40x40	35	10 cm torv, 25 cm løs sandgrus
10 2	Neg	Tørr- soldet	40x40	80	70 cm myr, 10 cm grov sandgrus
10 3	Neg	Ikke soldet	40x40	50	40 cm myrtorv, 10 cm gråbrun sandholdig silt
10 4	Neg	Ikke soldet	40x40	30	10 cm myrtorv, 10- 15 cm gråbrun sandholdig silt med mye store stein

10 5	Neg	Ikke soldet	40x40	70	60 cm myr, 10 cm grå silt	
10 6	Neg	Tørr- soldet		30	25 cm torv, 5 cm grå silt	
10 7	Neg	Tørr- soldet	30x30	20	10 cm torv, 10 cm grå silt	
10 8	Neg	Tørr- soldet	30x30	30	20 cm torv, 10 cm grå silt	
10 9	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå silt	
11 0	Neg	Ikke soldet	40x40	40	10 cm torv, 20-30 cm påførte masser	
11 1	Neg	Ikke soldet	40x40	20	20 cm med omrotet sand og leire over berg	
11 2	Neg	Ikke soldet	40x40	20	5-7 cm torv, 10-20 cm siltholdig sand	PS i lok for å sjekke om det er forstyrret
11 3	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	20 cm torv, 10 cm grå silt	ikke forstyrret av graving like ved
11 4	Neg	Vann- soldet	40x40	30	25 cm torv, 5 cm grå siltholdig sand	
11 5	Neg	Ikke soldet	40x40	40	25 cm torv/mose, 15 cm grå siltholdig sand	Masser virker urørt. Fin undergrunn, trolig ikke skadet i det høyeste partiet av omrd
11 6	Neg	Ikke soldet	40x40	50	50 cm myr over berg	

11 7	Neg	Ikke soldet	40x40	55	20 cm torv, 10 cm brun silt, 10 cm kullag med store biter, 15 cm brun sand over berg	
11 8	Neg	Ikke soldet	40x20	60	40 cm torv, 20 cm siltholdig sand og stein	Så ikke at jeg var innenfor lokalitet
11 9	Neg	Tørr- soldet	40x40	20	10 cm torv, 10 cm grå silt	
12 0	Neg	Tørr- soldet	40x40	45	30 cm torv, 15 cm grå sandsilt	
12 1	Neg	Tørr- soldet	40x40	60	50 cm myr, 10 cm grå sandgrus	
12 2	Neg	Vann- soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grå sandgrus	
12 3	Neg	Vann- soldet	40x40	40	20 cm siltholdig torv, 20 cm sandholdig silt	
12 4	Neg	Ikke soldet	40x40	50	50 cm myr over berg	
12 5	Neg	Ikke soldet	40x40	50	45 cm torv, 5 cm silt på stein	
12 6	Neg	Tørr- soldet	40x40	50	40 cm myr, 10 cm grå siltsand	
12 7	Neg	Ikke soldet	40x40	60	50 cm myrtorv, 10 cm grå siltholdig sand	
12 8	Neg	Tørr- soldet	40x40	30	30 cm torv over berg, tynn linse med silt over	mye røtter
12 9	Neg	Ikke soldet		60	myr	

13	Neg	Ikke	60	myr
0		soldet		

